

הוועדה הציבורית לבחינת המתווה לשידור הציבורי העתידי בישראל

סיכום דיון- ישיבה מס' 5 - 31.10.2013

נוכחים :

רם לנדס- יו"ר

צביקה גולדברג

דנה נויפלד

יאיר אלוני

יהונתן רזניק

יוני רגב

קרני זיו

דפנה גלוק

גילאל ספדי

עופר מרגלית, אגף התקציבים, משרד האוצר במקומו של יוני רגב

אסי קליין, לשכה משפטית, משרד האוצר

מוזמנים :

נציגי ההסתדרות (לא הגיעו)

נציגי אגודת העיתונאים בירושלים : חיקה גינוסר, גדי בן יצחק, דני זקן, יהודה כהן, מאיר קליין, עו"ד נעמי ווסטפריד, עו"ד אופיר טל.

רון ברקה, מנכ"ל שידורי פרסומת מאוחדים (שפ"מ)

ברוך אסקרוב, יו"ר ועד עיתונאי קול ישראל בת"א

מהלך הישיבה:

1. כל חברי הוועדה הנוכחים אישרו את סיכום הדיון מיום 03.10.13.
2. הוועדה חילקה מחדש את עבודתה לוועדות משנה והגדירה את משימותיהן:
 - א. **מבנה תאגידי** - דפנה גלוק. מהן האופציות תאגידיות ומשמעויותיהן, גמישות ניהולית, מבנה, משכורות, תקציב וכו';
 - ב. **תוכן** - זיו קרני. מודל לערוץ ציבורי, תוך מתן דוגמאות מהעולם;
 - ג. **רדיו** - צביקה. ממשקים בין רדיו, טלוויזיה ואינטרנט, איך מנהלים מערכת שידורים בשלוש המדינות בראיה כוללת;
 - ד. **גביה** - יוני. מהן אופציות הגביה, גיבוש מודל כלכלי תוך כדי התחשבות בכך שגובה האגרה יפחת עם השנים, מהו התקציב שעומד לרשות השרות הציבורי. ניתוח גמישות

שמניח, למשל, הנחה כי בשלוש שנים הראשונות האגרה לא תרד על מנת לממן בנייה ומיסוד של רשות חדשה, לאחר שלוש שנים האגרה תרד ב-50% ;

ה. **טכנולוגיה** - יאיר אלוני. יצירת תמונה של אופן עבודתן ובנייתן של מערכות שידור בעולם מודרני, ובכלל כך שידור בשעת חירום, אולפן ממוגן.

ו. **פניות הציבור** – קרני וגילאל. לעשות סלקציה של הפניות ולהחליט את מי רוצים לזמן לישיבת הוועדה. גילאל יטפל בפניות הציבור בשפה הערבית.

3. רם הודיע לחברי הוועדה כי במהלך השבוע הקרוב יגיע לישראל מנהל הבידור של צ'אנל 4 הבריטי, ג'סטין גורמן. כיוון שאינו צפוי להישאר בישראל עד למועד הפגישה הבאה של הוועדה, אין אפשרות לזמנו לישיבה. עם זאת, נעשים מאמצים על מנת לקבוע עמו פגישה במהלך השבוע. מועד הפגישה יפורסם בהמשך, כל חברי הוועדה מוזמנים לקחת חלק בפגישה.

4. לישיבת הוועדה זומנו נציגי ההסתדרות מבעוד מועד, ואף אישרו השתתפותם. ואולם, בבוקר הישיבה הודיעו כי הם אינם מעוניינים להגיע להופיע בפני הוועדה.

חלק א: נציגי אגודת העיתונאים: חיקה גינוסר, גדי בן יצחק, דני זקן, יהודה כהן, מאיר קליין, עו"ד נעמי ווסטפריד, עו"ד אופיר טל.

בפתח הדברים ציין יו"ר הוועדה כי למרות שמועות ופרסומים ביחס לעמדת הוועדה בנוגע לעתיד השידור הציבורי, מסקנות הוועדה טרם גובשו והוועדה מעוניינת לשמוע את נציגי האגודה בלב פתוח ונפש חפצה.

עו"ד אופיר טל ציין כי אגודת העיתונאים עומדת על טענותיה שהושמעו אף במסגרת ההליכים שפתחה בביהמ"ש, לפיהן אין לוועדה סמכות לפעול, חלק מחבריה מצויים בניגודי עניינים ועיסוק הוועדה בטל. הסיבה היחידה לכך שאגודת העיתונאים בחרה להגיע לישיבת הוועדה היא כדי שלא יבואו כלפיהם בטענות שהייתה להם אפשרות להשמיע את קולם והם לא ניצלו אותה.

מצב הרשות כיום:

כללי

שר האוצר החליט על הפחתה דרמטית של אגרת רשות השידור, הפחתה שלא נעצרה. ההפחתה הגיעה עד כ-45% מהאגרה אך יחד עם פעולה זו, לא ננקטה שום פעולה המפחיתה את משימות הרשות או מצמצמת את מצבת כוח האדם. רשות השידור נכנסה למשבר מתמשך אשר מחריף משנה לשנה. היה צריך לעשות משהו כדי לעצור את ההתדרדרות. המנכ"ל אז נכנס למשא ומתן עם אגודת העיתונאים. מו"מ זה עבר מס' הנהלות ומספר שרים.

הרפורמה

לעמדת אגודת העיתונאים, הרפורמה שנקבעה עונה אחד לאחד על כל "החולאים" של רשות השידור. לדעתו של חיקה הקמת הועדה מיותרת, פרישה של 40% מהעובדים (כולל פרישה טבעית, אחוז הפיטורים ללא פרישה טבעית קרוב ל-30%), הנדרשת לפי הרפורמה, היא מכאיבה, אך נותנת מענה לבעיות. אגודת העיתונאים הסכימה לקבל את הרפורמה כיוון שהרפורמה כפי שנחתמה ענתה על כל דרישות האגודה.

נציגי האגודה עבדו על הרפורמה שעות עבודה רבות במשך 6 שנים. לא אחת נציגי האגודה מילאו את מקום ההנהלה במו"מ מול האוצר. במהלך המו"מ הושגה בין היתר, הסכמה בנושאים הבאים:

הנושא העיקרי ברפורמה הוא "חשיבות השידור הציבורי" - מטרתו לתקן את המצב הקיים, תוך כדי ביטול הסכמי ההעסקה הקיימים, מתן סמכויות ניהול (ס' 10 להסכם), רישום בשעון נוכחות (כתבים ועיתונאים גם מחויבים להחתים שעון בדרך סלולרית), כמות כ"א לפי קביעתה של חברת

הייעוץ TASK (לדעתם של נציגי אגודת העיתונאים צריך יותר עובדים ממה שנקבע ברפורמה - כ-1300, אבל אם מצמצמים, יש לעשות זאת מעובדי ההנהלה והגביה ואז אפשר יהיה להסתפק בכ-1000, אסור להפחית את מספר העיתונאים והכתבים). פיטורים – האופציה אינה סגורה, במידה ורואים בעוד שנה-שנתיים שאפשר להסתדר עם פחות כוח אדם, ניתן לפטר (האפשרות קבועה בס' 15 להסכם). ענישה – סנקציות עד כדי פיטורים ותמריצים לעובדים.

לדעתם, הרפורמה פותרת את כל הבעיות, לרבות התרבות הארגונית, אך אין היא מטפלת בבעיית מינוי המנכ"ל, ואת בעיית ההשפעות הפוליטיות על רשות השידור. נציגי האגודה מקווים שאחת מהמלצותיה של הוועדה תהיה בקשר לזה.

הרפורמה מחקה את התרבות הארגונית. היום כולם רוצים את הרפורמה כי כולם מפחדים מסגירת הרשות.

נציגי האגודה מציינים כי כל ההחלטה שתשקל רצוי וראוי שתהיה בתיאום ותוך דיאלוג עם ארגוני העובדים.

הנהלה

הנהלת הרשות תמיד נבחרה על ידי גורמים פוליטיים. ההנהלה שנבחרה לרוב התאפיינה בחוסר מקצועיות. תיקון 27 קצת שיפר את המצב בנוגע למינויים, עד התיקון לא הייתה הגדרה של "עיתונאי" בגוף הבוחר את המנכ"ל, אך עדיין אין ניתוק מהפוליטיקה. הצעת חוק של ח"כ איתן כבל הייתה טובה – ניתוק הרשות מפוליטיקה. ההצעה לא התקבלה.

ההנהלה הנוכחית אף הגדילה לעשות, היא מאופיינת בחוסר מקצועיות ברמה המעליבה את עובדי הרשות, יש תחושה שלאף אחד בהנהלה לא אכפת מהשידור וההנהלה לא קשובה לכפופים לה. כך למשל, מנהל המואשם בהטרדה מינית ממשיך לנהל את העובדים. נכון להיום נראה כי גם המליאה הבינה זאת ויש רוב ברשות להדחת המנכ"ל. לדעתם של נציגי האגודה, אם תוחלף ההנהלה הנוכחית, ניתן יהיה להבריא את הרשות במסגרת הרפורמה. ההסכם הקיבוצי שנחתם במסגרת הרפורמה נותן להנהלה טובה את כל הכלים להבריא את הרשות.

הבחנה בין רדיו לטלוויזיה

נכון להיום אין מבחינת הארגון הבחנה בין רדיו לטלוויזיה. יתרה מזאת, לדעתם של נציגי האגודה הגמישות הניהולית במסגרת הרפורמה לא כוללת איחוד כזה. לדעתם איחוד כזה אינו נכון, כי טלוויזיה ורדיו אינם דומים כלל ובהרבה היבטים לרבות בהיבט הטכני קשה לאחד ביניהם. הייתה ישיבה בנושא זה עם יועצים של חברת הייעוץ TASK, הרעיון היה לעשות חדר חדשות אחד וחדר אינפורמציה אחד. לטענתם המיזוג בין השניים הוא מיזוג לא נכון וגם לא מביא לחיסכון. עם זאת, יש תחומים בהם זה אפשרי ומומלץ.

לרשות השידור יש יתרון בכך שיש לה מדיה טלוויזיונית ומדיה רדיופונית, ניו מדיה טרם התפתחה דיה. חבל ההצלה של רשות השידור מבחינה כלכלית ועליה בפופולריות זה ניו-מדיה. ל-Y-NET יש 20 עובדים לנו ברשות יש 200 כתבים, יש לרשות משאבים של כוח אדם יותר טובים מכל אחד אחר.

לגבי אפשרות לשלב בין רדיו וטלוויזיה בשפה הערבית- לדעתם אין אפשרות כזו. בטלוויזיה הערבית ישנם 10 כתבים רובם יצאו לפנסיה, אין מספיק כח אדם ואף אחד לא דואג לזה. צריך לרענן כוח אדם להביא אנשים חדשים וזה תלוי במנהל. המנהל הנוכחי לא מבקש דבר, לא ציוד, לא כתבים, לא קורסים. בעיה נוספת היא גובה השכר, המשכורת שהוצעה היא 3,500 ₪ לכתב, אף אחד לא ירצה לבוא לעבוד בתנאים כאלה.

ערוץ בשפה ערבית היום כבר לא מקליט באולפנים של ערוץ 33. בעקבות השתלטות על אולפני ערוץ 33, ערוץ בשפה ערבית נאלץ לעבור לחיפה. תנאי העבודה בחיפה לא מאפשרים להפיק תכנים חדשים לכן כבר שנה וחצי לא הופק דבר.

יש להקים את הטלוויזיה הערבית מחדש, שכן יש לה תחרות מאוד קשה מול ערוצים זרים הניתנים לקליטה לוויינית בישראל.

רדיו

נכון להיום רשות השידור משדרת ב-8 תחנות רדיו וב-15 שפות. שידורים בשפות זרות ממומנים על ידי הממשלה (משרד החוץ, משרד האוצר ועוד), בהעדר מימון אחר. לשידורים בכל שפה ישנם מאזינים ומכולם יש רווח, השוני ביניהם הוא שיעור הרווח. כך למשל לשידורים בשפות רוסית, אמריקנית וטיגרנית יש קהל מאזינים עצום. בעבר אף היו שידורים בשפה הרומנית ולדברי אחד מחברי הוועד המנהלים ברדיו לא מבינים את הפוטנציאל הכלכלי שיש בקהל העובדים הזרים הרומניים. צוין גם כי תפעול הרדיו אינו כרוך בהוצאות רבות, תכנית אחת בטלוויזיה יכולה לממן את כל חטיבת הרדיו.

ישנה אפשרות, במידת הצורך, לצמצם את מספר התחנות, לדוגמה ישנן 3 תחנות מוזיקה, אפשר לאחדן אבל הצמצום בכוח האדם במקרה זה יהיה מאוד קטן.

אגרה

לדעתם של נציגי האגודה ניתן להפחית את האגרה, אפשרות נוספת - ניתן להעביר את תשלום האגרה מטלוויזיה לרדיו. שינוי מבני – אפשר לעשות דרך הרפורמה.

לסיכום נציגי האגודה ביקשו מהוועדה להגיש את מסקנותיה כמה שיותר מהר על מנת לא לפגוע עוד יותר בעובדים שכבר פרשו. מדובר באותם העובדים שנענו להצעתם של הממונה על השכר ומשרד האוצר ופרשו לפני גיל 64 תוך ויתור על שכר מלא לתקופה של שנתיים-שלוש ובהנחה כי עם כניסתה של הרפורמה לתוקפה, הם יקבלו את מלוא זכויותיהם כפי שהובטח להם בהסכמי הרפורמה.

חלק ב: רונן ברקה, מנכ"ל שידורי פרסומת מאוחדים (שפ"מ)

שפ"מ - היא חברה פרטית בבעלותו של אברהם פרחי אשר כ-20 שנה היא זכיינית לשיווק זמן אוויר בקול ישראל. לפני שפ"מ היה שפ"ב.

שוק הפרסום בישראל לא פורח בשנים האחרונות, ההוצאה לפרסום פר קפיטה יורדת. לעומת זאת דווקא ברדיו יש שמירה מסוימת על ההכנסות. הרדיו האזורי וקול ישראל שומרים על נתח שוק ואף גדלו בשנתיים האחרונות.

עם זאת, ישנה ירידה בסקרי ההאזנה לקול ישראל, הדבר מקשה על משרדי הפרסום לשכנע את הלקוחות להמשיך לפרסם. בנוסף הפידבק שמגיע מהלקוחות מראה על הדרדרות האפקטיביות של הפרסום ברדיו. אם לא יהיה שינוי מהותי ומקיף באיכות המוצר, המצב יתדרדר בקצב מהיר.

תחנות הרדיו המרכזיות של רשות השידור הן: רשת ב', רשת ג' ו-88. מספר המאזינים בתחנות אלה מגיע לכמעט 1.6 מיליון מאזינים. הפריים הרדיופוני ברשת ב' - 350 אלף מאזינים לתוכנית.

תחנת הרדיו המובילה היום היא גלגל"צ אחריה רשת ב'. ההובלה של רשת ב' היא אצל מאזינים בגיל מעל 50, הרשת מזדקנת. הסיבה: איכות המוצר והיעדר שיווק. שפ"מ היא לא רק גוף מוכר הוא גם גוף משווק. קמפיינים שנעשים ברדיו נעשים באמצעות השפ"מ, ורשות השידור מגבילה את שפ"מ בשיווק המוצר מסיבות לא ענייניות, לדבריו. מוצר הרדיו של רשות השידור הוא מוצר שלא מתחדש ולא חי את הקוד העכשווי (בחירה של תוכן וטאלנטים רלוונטיים), צעירים לא

מבינים את הרדיו של הרשות. תגובה של הקהל ניתן לראות רק בתחנה 88, יש לתחנה זאת אף דף בפייסבוק. תחנה 88 היא הדוגמה היחידה לאלטרנטיבה טובה לתרבות צעירה. תחנה הבא היא רק"ע, אחרי זה רשת ד (בשפה הערבית) - סבלה מהזנחה במשך השנים. רק לפני שנה התחילו להחיות ועכשיו לאחר שיווק אגרסיבי, היא צומחת יש כבר עלייה של עשרות אחוזים בהאזנות. אחרי זה רשת א (מורשת) – אלה המרכזיות. הכתר היא רשת ב' מבחינת מאזינים והכנסות.

שוק הפרסום ברדיו מגלגל כ-250 מיליון ₪, אשר מתחלקים באופן הבא:

- בין 25-30 מיליון ₪ לתחנות הצבאיות;
- 60 מיליון ₪ תחנות האזורים ממפרסמים ארציים;
- 20-25 מיליון ₪ תחנות אזורים, ממפרסמים מקומיים;
- 105-120 מיליון ₪ קול ישראל על כל תחנות השידור.
- היתרה: מגיעה לא במסגרת תשדירי פרסומת. בקול ישראל זה נקרא "תוכן שיווקי".

המספרים הם ברוטו, כוללים את העמלה שמסולמת למשרדי הפרסום. כך למשל מתוך 105 מיליון ₪ הנטו לרשות השידור יוצא בערך 80 מיליון ₪.

מתוך 100 מיליון ₪ שמתקבל מפרסום חלק גדול מאוד הולך למשרדי הפרסום בערך 14 מיליון ₪ (מתוכם 12 מיליון ₪ הולך לתפעול) השאר הולך לרשות. תחנת רדיו עם טאלנטים, לא משנה אם היא ארצית או אזורית, אפשר להחזיק ב-15-12 מיליון ₪ בשנה. כלומר, ב-60-50 מיליון ₪ ניתן להחזיק 5 תחנות רדיו רציניות ולהרוויח. רדיו מנוהל יעיל צריך להחזיק את עצמו, רדיו זה מדיה שצריכה להחזיק את עצמה.

המודל של שפ"מ: מודל התחייבות למינימום שעולה כל שנה, כרגע עומד על כ-6.5 מיליון ₪, ערבות ביצוע כ-17 מיליון ₪. אחרי שעוברים את המינימום יש חלוקה בין הצדדים (אחרי תשלום העמלות): רשות השידור 80 מיליון ₪, שפ"מ 12-14 מיליון ₪ והיתר הולך למשרדי הפרסום. בעבר שפ"מ עבדו על עמלות.

שפ"מ תחזיר את הזיכיון עד סוף שנת 2013, כחלק מהרמת הידיים שלה מההתנהלות מול הרשות.

לסיכום: אם יתנו לגורם מקצועי לעשות עבודה מקצועית בשיווק ובמכירות ולא יפריעו, ההכנסות יהיו 120-130 מיליון ₪ במודל הקיים. בנוסף מומלץ לבחון את כללי פרסום של הרשות ולהתאימם למציאות, כך למשל היום ידיעות אחרונות מנועים לפרסם בתחנות הרדיו של רשות השידור. רונן ברקה מעריך כי, בהינתן הגדרה תחנות קיימות, הכנסות הרשות מפרסות יסתכמו בסכום של בין 85-95 מיליון בשנה (נטו), עם זאת יש לעדכן טאלנטים, פלייליסט וכו'.

חלק ג': ברוך אסקרוב, יו"ר אגודה עתונאי קול ישראל בת"א

1. הבעיה העיקרית של רשות השידור היא ניהול פגום. ברשות השידור יש יותר מידי מנהלים ולכן מאוד קשה לקדם דברים, מערכת כזו מחלישה ומשתקת. כך למשל, במקרה בו היה צורך לקנות קלטת לא היה ניתן לעשות זאת כיוון שאין סעיף לכך, לעומת זאת בהרבה מקרים יש סעיפים המאפשרים קניית מוצרים לא נחוצים. התופעה גורמת לדה-מורליזציה.
2. לדבריו, יש להפריד את קול ישראל מרשות השידור. יש גופים שניתן לאחד ביניהם אבל קודם יש לבדוד את אלה הגורמים לכישלון. צריך להיות רדיו ממלכתי ציבורי כגוף נפרד מהרשות, רדיו שמורשה לשדר פרסומות והאגרה שמסולמת ישירות לו. נכון להיום הנהלת רשות השידור אינה מתחשבת בהנהלת הרדיו, גם לא משקיעה בו אלא להפך לוקחים מהרדיו

- על מנת לתת הטבות בתחום הטלוויזיה. בחודשיים האחרונים קוצץ שכרם של עובדי רדיו רטרואקטיבית, לא נעשה קיצוץ דומה לשכרם של עובדי הטלוויזיה (שכרם גבוה יותר).
3. הסכמי העבודה שנחתמו עם העיתונאים ברפורמה הם סבירים ואפשר להשתמש בהם. אפשר לחיות עם הרפורמה, יש בה שיפור, והנשארים ברשות עוברים למשכורות שפזות בלי שעות נוספות.
4. אגרת רשות השידור צריכה להיות מרכיב של מסים המשולמים ע"י כל אדם. בלגיה העלתה את המס באחוז וזה הולך לשידור הציבורי.

לישיבות הבאות :

יוני יבדוק מה היה מבנה מעבר (פתיחה-סגירה) במע"צ.

כמו כן בעניין הפקות מקור יוני יבדוק :

1. כמות – האם רשות השידור היא גוף מפיק או משדר ;

2. סוג ההפקות ;

3. עלויות ההפקות.

לשבוע הבא יוזמנו :

איגודי היוצרים

מועד ההתכנסות : יום תמישי הבא בין השעות 00:00-18:00.

רשמו: יולי לסנובסקי ורחל לוי

חתום: רם לנדס, יו"ר הוועדה

